

Hanne Knudsen

HAR VI EN AFTALE?

— magt og ansvar
i mødet mellem
folkeskole og
familie

Nyt fra
samfunds
videnskaberne

"Har vi en aftale?"

Hanne Knudsen

”Har vi en aftale?”

– magt og ansvar i mødet mellem folkeskole og familie

Hanne Knudsen

"Har vi en aftale?"

– magt og ansvar i mødet mellem folkeskole og familie

© Nyt fra Samfundsvidenskaberne 2010

Grafisk tilrettelæggelse: SL grafik

Omslag: Imperiet

E-ISBN: 978-87-7683-124-0

ISBN: 978-87-7683-021-2

Nyt fra Samfundsvidenskaberne

info@samfundslitteratur.dk

www.nfsv.dk

Alle rettigheder forbeholdes.

Kopiering fra denne bog må kun finde sted på institutioner, der har indgået aftale med COPY-DAN, og kun inden for de i aftalen nævnte rammer.

Undtaget herfra er korte uddrag til anmeldelse.

Indhold

Forord · 7

INDLEDNING: (U)mulighedsbetingelser · 9

DEL 1: Teoretisk afsæt og analysestrategi · 13

KAPITEL 1: Bogens ambitioner og bidrag · 15

KAPITEL 2: Konstruktion af undersøgelsesgenstand · 27

KAPITEL 3: Analytiske begreber · 35

DEL 2: Historik · 59

KAPITEL 4: Diskurser om familiens relation til skolen
– kontinuitet og brud · 61

DEL 3: Sociale styringsteknologier i brug · 111

KAPITEL 5: Indledning til analyser af sociale
styringsteknologier · 113

KAPITEL 6: Skole-hjem-samtalen · 119

KAPITEL 7: Træning af den vanskelige samtale · 147

KAPITEL 8: Samtalen på kontoret · 171

KAPITEL 9: Familieklassen · 207

KAPITEL 10: Ansvarsspillet · 233

KONKLUSION: Gæstfrihed og samarbejdets
umulighedsbetingelser · 253

Litteratur · 267

Forord

Denne bog er en omskrevet ph.d.-afhandling, "Har vi en aftale? (U)mulighedsbetingelser for mødet mellem folkeskole og familie". Afhandlingen kan lånes på DPU's bibliotek. Arbejdet med afhandlingen er finansieret af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

Jeg vil gerne begynde med at takke alle de ledere, lærere, forældre og elever, som har taget sig tid til og åbnet for, at jeg kunne observere og interviewe dem. Jeg kan ikke nævne dem ved navn, da jeg har lovet dem anonymitet. Jeg er blevet vist stor tillid og håber, at jeg lever op til den. Især håber jeg, at det er tydeligt, at de kritikker, der fremføres i bogen, ikke er rettet mod "nogen" men tværtimod søger at være solidariske med og loyale over for de personer, som gør, hvad de kan for at få tingene til at fungere.

I arbejdet med at omskrive afhandlingen til bog er Jette Kofoed kommet med væsentlige forslag og idéer. De to øvrige medlemmer af bedømmelsesudvalget, Iver Neumann og Hanne Marlene Dahl, har ligeledes inspireret og opmuntret til dette arbejde. Tak også til Erik Højbjerg, som med sine positive og konstruktive kommentarer har bidraget til både kvaliteten af og humøret under omskrivningen.

Arbejdet med afhandlingen har af gode grunde fyldt mere end arbejdet med at skrive om. En stor tak til min hovedvejleder Dorte Marie Søndergaard og til min anden vejleder Asmund Born for afgørende hjælp og inspiration. Tak til Dorthe Staunæs for frugtbart samarbejde, diskussioner og gode råd. Tak til mine kontorkammerater Helle Bjerg og Malou Juelskjær – blandt andet for at få mig til at glæde mig til at komme på arbejde. Tak til deltagerne i læsegruppen "Ledelse med subjekter" for frugtbare diskussioner. Ud over Dorthe Staunæs, Helle Bjerg og Malou Juelskjær har den omfattet Christa Amhøj, Jette Ko-

foed, Nina Hein, Dorethe Bjergkilde, Tine Fristrup, Kristine Kousholt og Katia Dupret Søndergaard.

Tak til Birgitta Frello, John Krejsler, Gerd Christensen, Lisa Dahlager og Justine Pors, som alle har læst projektet, da det begyndte at ligne noget og hjulpet mig meget med deres læsninger. Tak til Ning de Coninck-Smith, Ida Winther, Birte Ravn, Niels Kryger, Lejf Moos og Camilla Sløk for at invitere mig ind i forskellige forskningssammenhænge. Tak til Christopher Land og Steffen Böhm fra Essex University for at invitere mig ind i deres faglige miljø og i deres hjem. Tak til Helle Sigetty for hjælp med litteratursøgning og interviewudskrivning.

Tak også til mine børn, Ida og Asger, for deres ofte skæve men altid interessante input. Endelig tak til den person, som uden sammenligning har betydet mest for mig i forløbet: min mand Niels. Utallige er de gange, hvor jeg har vendt overvejelser med ham, fået idéer samt kærlig og uundværlig hjælp.

Tak til alle – og god fornøjelse med læsningen!

Hanne Knudsen